

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 3. ANULU XVIII.

Telegrafulu ose de doue ori pe septemana: Joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monstchia pe anu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratiile se platescu pentru intai ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5. cr. si pentru a treia repetire cu 3. cr. v. a.

Sabiu, in 820 Ianuarius 1870.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Cu inceputulu anulu 1870, se deschide prin acesta prenumeratiune noua la acesta foia.

Atragemu atentiunea onoratulu publicu ca in anulu urmatoriu, fiindu sinodu archidieceanu in primavera si congressu metropolitanu in toamna, „Telegrafulu Romanu“ va fi de interesu deosebitu din acesta privintia. Elu va fi diariulu celu mai de aproape de lucrurile acestoru reprezentantie nationali bisericesci si prin urmare i va fi cu putintia ale si aduce mai ingraba de catu ori care altu diariu romanescu.

„Telegrafulu Romanu“, va esti ca si pana acum de doue ori pe septemana Joi'a si Duminec'a — Pretulu abonamentulu e:

Pentru Sabiu pe anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramitarea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresandu-le de dreptulu la

Editora „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Diet'a Ungariei.

Dupa o pauza de trei septemani se incepura ierasi siedintiele; in 14 Ian. se tienu cea dintaiu. Fr. Deak fu salutatu, la intrare in dieta, cu eljénuri. Deputati suntu putieni de fatia. Dupa ce salut'a presedintele pre reprezentanti se autentica protocolulu siedintiei premerse.

Presedintele anuncia unu numeru mare de petitiuni, incurse in tempulu ferieloru, parte dela juridictiuni, parte dela privati, si le preda notariloru, ca deosebi sa le presinte casei.

Petitiunile cuprindu partea cea mai mare reincorporatiunea Fiumei, ordinea juridictiuniloru, desfiintarea monastiriloru si infiintarea curtiloru judecatoresci de prim'a instantia.

Petitiunile se predau comisiunei respective. Fr. Bömches deputatu alu Brasiovulu 'si present'a mandatulu de alegere, care se preda comisiunei verificatorie.

Presedintele propune registrulu tuturoru interelatiuniloru si proiectelor de lege nedecise, care dela inceputulu dietei 1869—1872 au incursu.

Presedintele: Comitetul financiale si-a propusu conclusiunea despre proiectulu de lege referitoriu la curtea suprema de comutu; aceea conclusiune insa nu s'a transmisu sectioniloru spre desbatere. E de lipsa deci ca sa se transmita.

Fr. Deak: Proiectulu acest'a de lege e asi'a de urgente, incatu desbaterea lui nu se mai pote amen'a; obiectulu in sine asi'a de analogu bugetulu incatu eu me vedu silitu, macaru ca cas'a a decisu a nu lu'a altulu la desbatere pana la votisarea bugetulu, a propune, ca acestu proiectu de lege sa se presinte sectioniloru. Noi potemu, pana candu sectionile voru desbate acelu proiectu, pertract'a bugetulu.

Se decide, ca sa se transmita proiectulu de lege dimpreuna cu conclusiunea comitetulu financiale sectioniloru.

Deputatii Paul Szontagh si N. Iancovics predau petitiuni pentru suspenderea regaliloru; Iosefu Rudics un'a privata; se transmitu comisiunei respective.

Ladislau Gonda propune unu proiectu de lege despre suspenderea cautuniloru pentru tipografii si foi politice. Proiectulu consta din doue paragrafe mici, dintre care unulu nulifica dispusitiunea respectiva din legea an. 1848, iera cela laltu incredintiadia ministrulu de interne esecutarea legei.

Proiectulu de lege se da la tipariu

Michaelu Horvath presinta conclusiunea si protocoalele deputatiunei reguiculare emise in caus'a Fiumei.

Conclusiunea se da la tipariu.

Ministrulu Bedekovics presinta unu proiectu despre publicatiunea legiloru magiare in Croatia.

Ladislau Bezedy face ministrulu de comertiu urmatoarea interelatiune: Regimulu ungurescu a scrisu deja de unu anu de dile unu premiu de 1000 fl. pentru cea mai buna procedere in desnaturalizarea sarei de fertu ca sare pentru vite, in se de si de au concuratu 280 de insi, totusi nu s'a pututu asign'a nici unuia, caci nice un'a dintre procederile propuse n'au fostu corespondentorie. Diariiele anuncia, ca a succesu regimulu francescu a invent'a o procedere potrivita, despre care fostulu ministru de finacie Magne in 10 Decembre a tr. a si referatu imperatoelul Napoleonu. Imperatoelul n'a intardiatu a esmite unu decretu si a ordin'a prin acela procederea de desnaturalizare in tota Francia. Considerandu insemnitatea cea mare a sarei de vite pentru economia si considerandu ca decretulu disu francescu e desfasioratu bine, intreb'u pre dlu ministru, ca nu aru fi aplicatu de a introduce si la noi aceea procedere?

Ministrulu Goro: Introducerea unei astfelu de mesuri aru fi forte folositorie, in sa nu se pote face fara cointelegerea ministrulu de finacie; afara de aceea ea debue sa consune cu legile financiale; si referenti'a cu ceea-lalta parte a imperiulu e de consideratu, caci legislativ'a financiale respectiva e pentru ambele parti ale monarchiei identica. Intre altele ministrulu 'si va da silintia a delator'a tote pedecile si a introduce incatu va fi cu potintia aceea mesura.

Presedintele: Sa trecemu la ordinea dilei la care e conclusiunea comitetulu financiale despre bugetulu a. 1870; referentulu comitetulu financiale, deputatu Kaucz e forte morbosu, de aceea aru fi cu scopu se acceptamu, ca disulu comitetu se si alaga altu referentulu si apoi se incepemu desbaterea obiectulu.

Se incuviintieza.

„Balnu Reunionei femeiloru romane din Brasiova“

in folosulu fetitiloru romane serace se va tiené in 13/25 Ianuarius 1870 in sala r-doutei de aci. Biletulu de persoana co ta 1 fl. 50 xr. Oferte binevoitorie in interesulu acestui scopu filantropicu se primescu la presidiulu Reunionei.

Comitetulu R. f. r.

O rugare in interesulu Romanismulu! *)

Domnule redactoru! Aveti fara indoie la cunoscentia, ca din prim'a Septembre anulu scol. 1869/70 s'a inauguratu scola capitala ort. or. numita „Radu Negru“ in urbea Fagarasiu — loculu celu mai po-

*) Cele-lalte diuarie nationale suntu rugate cu multu respectu a reproduce acesta rugare in pretiuiteloru colone.

trivitu din totu districtulu pentru o scola normala de modelu. Scopulu ei, ca alu ori carei scole bune, este desvoltarea educatiunei nationale si raspandirea culturei in poporu, asi'a: ca se ajunga a nu mai fi romanu in tier'a Oltulu, care se nu scia ceti si scrie! Aru fi de prisosu a insist'a inaintea d-vostra asupra importantiei unei asemenea institutiuni si asupra mariloru folose, ce ea pote fi menita a aduce causei nostre: deca ea aru aduna concursulu si simpatihiele tuturoru romaniloru luminati si de inima, cari dorescu cu sinceritate progresulu si prosperitatea natiunei loru!

Intr'adeveru! deca celu mai puternicu temelu alu unei institutiuni ca a nostre este luminarea si moralizarea poporulu, care numai astfelu le pote intielege, apretia si respect'a, deca ne vomu nevoi alu radica prin cultura intelectulu si a inimei; — deca adeveratele sorginti ale avutiei si ale prosperitati unui poporu decurgu iera-si numai din sciintia: este de'u de o netagaduita datoriu pentru fia-care romanu, ce-si iubescu patri'a si natiunea d'a se interes'a de ori ce atinge instructiunea si educatiunea nationala, — d'a lu'a parte la ori ce se face in favor'a inaintare, desvoltare, — si astufeliu a aduce contingentulu seu dupa mediele, ce elu posedu; caci traimu intr'o epoca, in care poporele nu se mai claséza dupa proportiunea loru numerica, ci ele si castiga o importantia, se asiéza in adeverata valbre numai dupa capitalurile morali, sciintifice si materiali, ce ele posedu! A fostu de'u o necesitate de prim'a ordine — ba chiaru o indispensabila pretensiune a circumstantieloru, in cari traimu, a pune aici la noi inceputulu scolei din cestiune — de-si modestu, de'a, care alimentatu si radimatu in continuu de concursulu si simpatihiele romaniloru luminati si de inima, si va lu'a cu tempu o imensa estensiune, amesurata programulu, ce si'o prefiptu acesta scola. Romanulu pretutindinea are lipsa de car e si lumina. Mai multa lipsa duce elu in tier'a Oltulu, in aceea tier'a, care ne revoca in memoria multe suveniri din trecutu. Si cu catu lips'a de instructiune si educatiune aici la noi este mai sentita, cu atatu necesitatea d'a se infiint'a acesta scola devenia din ce in ce mai tare pronunciat'a. De'u nime nu senti'a ips'a acestei scole mai tare: ca chiaru acei'a cari si pusera tote ostenele pentru d'a o aduce in fiint'a. Modestia si respectulu, ce datorescu acelor romanu de inaltu sentimentu nationalu si patrioticu me silesce, se observu tacerea. —

Destulu atatu ca scola s'a inauguratu si s'a activatu cu mari sacrificiuri, cu multe ostenele si prelegerile curgu in trei clase frecventate de unu frumusiela numeru de elevi din urbe si districtu.

Amu disu, ca scola s'a pusu in fiint'a cu mari sacrificiuri si cu multe ostenele. La aceste cuvinte mi va object'a pote cineva, ca ce se face cu fondulu fostiloru granitieri romani din acestu districtu, si ca de ce fostii granitieri ai regementulu antain de granitia n'au isbolitu se puna man'a pre fondu ca Nasaudeni? — Deca comunele nostre foste granitiere aru fi pasitu si aru fi lucratu solidariu ca Nasaudeni pote ca astadi aru dispune de acelu fondu, — de'u in lipsa de tactu, in lipsa de solidaritate, in lipsa de impreuna actiune si acum dispune de elu strainii, si de cate catu vre la scolele satesci ale comunelor foste grantiire! — Ertandu-mi aceste mici digressiuni me intorcu la cestiune. — O scola, fia ea catu de buna, nu pote prospera nu-si pote implini misiunea sea civilizatoria si luminatoria, deca nu va satisfac'e unei pretensiuni indispensabile d'a introni adeca tote conditiunile, ce reclama natur'a astoru-feliu de institutiuni. — Si fiindu ca institutiunile scolastice suntu chiamate in prim'a linie a lupt'a cu rara persistintia pentru d'a face din omu, omu in sensu eminentu, pentru d'a dascept'a in elu demnitatea fiintiei sele,

urmarindu unu singuru scopu — d'a desplini o per'a morala a omului, — adeca regenerarea omenimei in genere si a natiunilor in specia: urmeza de sine, ca scol'a trebuie se aiba tote conditionile, ce-i potu facilitá marea sea misiune. Un'a dara din principalele conditioni, ce scol'a pretinde, este infiintierea de asiá numite biblioteci scolastice. —

Scol'a nostra inca a inceputu a-si intemeia o biblioteca. Inceputulu l'a fecutu chiaru domnulu ministru de interne alu Romaniei libere, Michailu Cogalnicenu, care prin mijlocirea unui pre stimatu barbata alu natiunii a daruitu scol'ei nostre mai multe opuri in pretiu de o suta lei noi, pentru care fapta si publice i esprimamu cea mai ferbinte multiamita. —

Si fiindu ca scol'a nostra, domnule redactori s'a activatu cu multe sacrificiuri si astfelu are multe greutáti de intempinat, — incátu nu-i remanu medie pentru de a-si intemeia pre spesele sele o biblioteca scolastica, subscris'a directiune scolara si permite a rugá prin calea publicitat'ei pre toti domnii autori si jurnalisti románi, cari voru binevoí a dá ascultare acestei rugaminte, ce se face in interesulu romanismului, a darui scol'ei nostre câte unu exemplariu din opurile si novelele domniei lor, cá sa le remana numele nemuritoriu si aminlirea eterna din partea nostra si a natiunii. — Face-ve-ti, domniloru! unu monumentu neperitoriu, cáci a inlesni metodele pentru educarea si instruirea poporului nu este ore celu mai mare, celu mai grandiosu monumentu, ce póte lasá cine-va de credre natiunii sele? — Cunoscendu dara solitudinea, ce totu-déun'a a-ti arelatu pentru interesele vitali ale natiunii ne adresámu cátra inteligint'a si patriotismulu d'vostre, domniloru autori! domniloru redactori! siguri fiindu, ca din parte-ve unu concursu luminatu va fi asigurat'u operai, ce urmarim!

Asceptánde sciri imbucurátorie sa ne aveti pentru totu-déun'a cu devotamentu la marea missiune de luminarea si cultivarea nemului romanescu.

Fagarasiu, diu'a prima din anulu 1870.

Ioanu Dim'a Petrasicu,

Din Ungari'a.

De unu tempu incóce foile magiare mai pre tota diu'a se paru a vedé din tote partile totu numai pericle pentru natiunea lor. Asiá in dilele de curendu trecute veduramu, cum unu organu alu opozitiunii vorbea de starea cea trista a ungariloru din Ardealu facia cu románi, mai eri tote foile se grabiau a descrie care de care in modu mai ingrozitoriu brosiar'a rusului Fadjejev, cá neamica alu lor, de asemenea nu e di, in carea se nu cetesci de agitaciuni in confiniele militare in contr'a nati-

unii lor, iera astadi organulu principalu „Hon“ vine a vorbi iera-si de fratii lor din Ardealu. Si elu cá si tovarasiulu seu „Eilenör“ vede in natiunea romana, carea se silesce cátra inaintare, celu mai mare periculu pentru ungarii de acolo, ba elu merge si mai departe, suspiciunádu pre románi, ca graviteadia activitatea loru afara de teritoriulu corónei mag. — Aceea sermána natiune, carea seculi intregi au zacutu sub jugulu feudalismului, astadi cându d'abiá au inceputu a resuslá pucinu mai liberu, a devenitu a fi infricositóre fostiloru ei impilatori.

„Hon“ in articolulu seu de fondu intitulatu viitorulu Ardealulu intre altele dice cam asiá: ca de-si uniunea cu Ungari'a, carea inca inainte de 1848 au fostu o idee a lui Vesselényi si Széchenyi, astadi e lege sanctionata, totusi starea magiarismului ardeleanu de astadi e mai rea cá cum au fostu chiaru si dupa 1848. Va se dica, „Hon“ ne spune astadi apriatu, ca pentru ce scopu s'au grabitu asiá de tare cu aducerea acestei legi, nici decum cu privire la binele comunu alu patriei, ci mai multu numai alu unei populatiuni micutie din patria. Pre de alta parte inse totu ei sontu, cari numai inceta a suspicióná fára nici unu temeu pre románi, ca cocheteaza cându cu unulu cându cu altulu, ca graviteaza afara de teritoriulu ung.

Stánde astfelu lucrulu, ore sa nu ne fia iertatu si nóue a le spune, ca pána cându nu se voru desbracá de egoismulu lor celu prea mare, si pána cându la aducerea de legi nu voru fi cu privire la binele comunu alu patriei intregi, pána atunci sa nu-i prinda mirare, deca cu tote sporimu cá ruculu. Câte legi s'au adusu pána acum in dieta, tote póta mai multu séu mai putienu vestmentulu acelu egoismu. Nici chiaru legea pentru instructiunea poporale nu e scutita de acelu defectu. Urmarile astoru-feliu de legi le-amu simtitu si pána acum. —

Mai departe continua „Hon“ in numitulu articolu:

„Ne-amu insielá numai noi insine, deca nu amu recunósce, ca starea de fatia a Ardealulu e de desperatu. Gresielele deceniloru, pecatele sistemelor de regimuri, ce s'au schimbatu unulu pre altulu, au produsu afurisitele sele frupte. Ból'a esista, erumperea ei póte ca s'aru mai poté pre unu tempu scurtu impedecá, dara de inadusitu nici decum. Trebuie sa o curámu, deca voimu sa o facemu nepericulósá.

„Elementulu magiaru din Ardelu e cu totulu isolatu, despre o activitate natiunale mag. acolo nici vorba nu póte fi, cu incetulu ungarii de

acolo si perdu terenulu de activitate de sub picioare.

„Viitorulu acestei impregiurári este, ca Ungari'a nu va mai poté contá in luptele sele pre ajutorulu Ardealulu, unde ungarii se respingu de pre terenulu de activitate, si de presentu unu altu elementu contrariu magiarismului se radica la putere.

„Magiarismulu ardelenu inca si dupa 1848 au dispusu de mijlóce puternice, nu cá sa supprime cele-lalte natiunátati, ci cá in vietia publica a Ardealulu se conserve fatia unei vietii de statu magiaru. Inse aceste mijlóce cu incetulu le-au scapatu din máni. Elementulu magiaru nici in privint'a intelectuale, nici in cea materiale nu mai póte desvoltá acea putere, prin care sa-si asigure superioritatea asupra celor-lalte natiuni. — Inse cu tote acestea astadi se aru mai poté ajotá ce-va. Trebuie sa se dea vietii publice din Ardelu o astfelu de directiune, cá romanismulu (oláh-ság), care amerintia cu suprematia, sa nu mai caute punctulu de gravitaciune in operatiunile sele afara de teritoriulu corónei magiare.

„Mai de aprópe dóue mijlóce stau la dispositiune, prin cari amu poté castigá opozitiunea natiunale, care totu mai tare se intaresce in Ardealu; adeca: revisiunea legi electorali din 1848 si a dóu'a: organizatiunea municipieloru.“

Despre amendóue promite „Hon“ a vorbi mai pre largu cu alta ocaziune.

Dela Conciliu.

Dupa cum se scrie lui „Páll Mall Gazette“ siedint'a din 23 I. tr. au fostu, contr'a tuturoru faimelor respandite, fórté liniscita, inse congregatiunea generala a 5 au fostu mai vioia. Schimbáritele intreprinse a conto unei acustice mai bune cauzeza episcopiloru incomodate mare, lipsé inse si spatiu si lumina si aeru curatu. Pre lângu tote acestea desbaterea a decursu energice, sustienuta fiindu de msgr. Vaneea, archiepiscopulu Fagarasiului si Albei-Iuliei, de Stroszmayer episcopulu Bosniei si Sirmiei, de msgr. Genouilhac, episcopulu din Grenobl, de msgr. Caisaly Estrade, episcopulu din Urgel si de msgr. Balitian, episcopulu armeno-rusu din Aleppo; Tota insemnelatea siedint'ei face in vorbirea episcopulu Stroszmeyer, a cáruí voce puternica si resunatória a miscatu fórté pre prelati. Elu acusa pre iesuiti prin cuvinte agere si condamná atátu sistemulu cátu si invetiaturile lor.

„Precegetati, dise intre altele, positiunea in care ve aflati fatia cu acesti barbati, ei sontu, cari determina tote ordinele conciliului; precegetati, ca

FOISIORA.

Epistol'a seniorului Cocsu episcopu de New-Iorcú adresata papei, aprópe de fiitorulu conciliu ecumenicu.

(reprod. dupa „Fóla oficiala bisec.“)

(Capetu.)

Inse cá episcopu crestinu, eu ve voiu face unu respunsu ulterioru din tota dragostea fratiésca. Cându me amenintiatu cu judecátile cele nepetrune a lui Ddieu, eu nu potu, decátu a apelá la judecát'a ultima. Dara cându me amenintiatu cu mani'a sf. apostoli Petru si Pavelu, si sontu, din fericire gat'a a cercetá in sf. lor scrieri, cari din noi afla in trensele periculu mai mare de anatema. Si, fiindu ca eu v'amu citatu dejá exemple si chiaru cuvintele sf. Petru, este de ajunsu acum de a invocá pre sf. Pavelu cându dice „Licet nos aut angelus de coelo evangelizet nobis preteream quod evangelizavimus vobis anathema sit.“ (este invoitu, deca ángeru din ceru aru evangelisá voue altu ce-va de aceea ce v'amu evangelisatu, se fia anatema). Eu n'amu adaugatu nimic'a la sf. scripturi, cáci pentru ori-ce in lume nu a-si sustiené nici mai multu nici mai putienu de aceea, ce este revelatu in sf. scripturi. Dara voi, o frate alu meu! nu sunteti voi autorulu unei protevangeliit, a unui prologu la evangeli'a lui Christosu, in care voi a-ti indrasnit'u a invetiá pre ómeni, aceea ce nui, numai Ddieu trebuia a revelá aceea ce biseric'a nici odata n'au cunoscutu?

Eu v'amu probatu, prin ajutorulu sf. Bernard, ca nici sf. scripturi nici sf. parinti nu ne procura nici o autoritate despre aceea ce aveti indrasnelá

de a dice in sujetulu despre feciór'a Mari'a, — voi cari petrondeti sf. misterii a vietii sele si atingeti secretele plaute, pre care Ddieu insasi le-au trecut sub tacere. Care deci dintre vii trebuie a se teme de anatem'a sf. Petru decátu voi?

Sántulu Ieronimu au declarat'u de demultu ca sf. scripturi atribuiá orgoliulu si arogant'a bisericiei din Rom'a; cáci inca din tempulu seu „Operabatur mysteriom iniquitatis“ (sa operá misteriu nedreptátiit); si chiaru sf. Pavelu anuncia bisericiei romane: „Noli altum sapere sed time.“ (pre nimenea altulu nu atacá ci onóreze); de asemenea au dísu aceleasi biseric'i: „Vide in te bonitatem dei si permanseris in bonitate; alioquin et tu excideris“ (vedí in tine bunatatea lui Ddieu, deca vei remanea in bunatate, altfelu si tu te vei nimici). Acést'a 'mi e de siguru o promitere de infalibilitate ce aru face tronulu vostru, dara o amenintiare de anatema „et tu excideris“ Observa dara credint'a ta, frate, cáci apostolulu v'au provenitu prin exemplulu lui Caiafa si a Iudeiloru cându au dísu: „Tu autem fide stas, noli autem sapere, sed time ne forte nec tibi parceat.“

Deca, o venerabile frate, noi nu ne vomu aflá in consiliulu vostru (omnes stabimus ante tribunal christi...) cu totii vomu stá inaintea tribunalulu lui Christosu in diu'a cându va judecá cele ascunse ale ómeniloru, dupa evangeli'a mea, dice apost. Pavelu. Noi vomu fi judecati dupa evangeli'a sea si nu dupa decretule vóstre, fára indoiéla va fi de temutu cine va poté dice cu apostolulu: „servavi fidem (amu servitu credint'a). Elu nu dice, frate, „fidei addidi“ ci numai, „servavi fidem“... Eu repetu ca aceste scripturi ne consola cându voi ne ve-ti judecá si anatematisá si cându noi ve aprobámu gesturile predicesoriloru vostri, ce au per-

secutatu pre parintii nostri pána la mórté, si strigátulu singelui lor se radica dela pamentu. Ei bine, cându este asiá frate, noi dámu caus'a nostra sf. apostoli si mariloru parinti ai confessiunii nostre, cându vomu fi cu totii inaintea justului tribunalu.

Cu tote aceste, fiindu datori'a nostra noi nu lipsimu de a observá consiliulu vostru cu unu ochiu interesatu: cáci de-si nu va fi unu consiliu catolicu nici ortodocsu, Ddieu, ale cáruí cái nu sontu cáile vóstre, va poté a-lu aduce cu tote aceste la unu finalu bunu. Voi ve-ti invocá sf. spiritu; si eu rogu pre Ddieu cá spiritulu sántu sa se reverse asupra consiliului vostru, pentru a restaurá curat'a religiune, autoritatea divina a episcopatulu si vechile libertáti ale bisericiei, dupa cum este scrisu: „ubi autem spiritus sanctus, ibi libertas“ (unde-i spiritulu sántu acolo-i libertatea). Deca acésta rugaciune va fi audita, reuniunea vóstra va aduce, in adeveru, mari fructe. Nu se va intemplá cá la consiliulu din Tridentu, unde legatii Romei sogrumara tote libertatea conventulu si unde au fostu permisa arogant'a unei societáti moderne de a se aretá mai puternica decátu sufragiele episcopiloru, ci argumentele anticítátiit si vocea spiritulu sántu vorbindu in sf. scripturi.

Inchieindu frate, deca in ce-va m'amu departatu dela dragoste, ceru iertare, scopulu meu au fostu de a ve spune adeverulu cu tandrelie, temendu-me ca póte nu s'au gasitu, nimenea de a ve anunciá marele periculu. Eu ve rogu de a nu considerá maret'a tronulu vostru si micioratatea celui alu meu, cáci sf. Pavelu invatia ca Ddieu alege adese „pre cele slabe ale lumei spre a confosá puterea.“ Si Ieronimu dice despre episcopatu: Ubicum-que fuerit episcopus, sive Romae, sive Egebi, sive Constantinopoli, sive Rhegii sive Alexan-

determinatiunile, care voiti a le interî prin cea mai mare autoritate bisericăscă, sunt prelucrate și prescrise de ei."

Mai departe desfășurâ pericolele care trebuie să provină din doctrinele iesuitilor, doctrine, de care biserică multu tempu s'a temutu; apoi propuse în cele mai neresistibile acuzări contra iesuitilor încâtu nu s'au mai auditu ce-va asemenea în biserică rom. catolică.

Generalulu iesuitilor se fia disu ce-va mai târziu cătra o persóna înaltă: „Mgr. Stroszmeier are dreptate. Nime mai multu că mine nu e îndignat de abuzurile, ce comite „Civiltă Catolică.“

„Sciamu, ca vorbirea cea nemoderată va trage după sine ură ordinului, cu tóte ca elu voiesce a trăi cu tóta lumea în pace; eu le-amu recomandat retinere, că sa nu dea ansa la o desbinare mai mare, înse pre ei ia dominatú altu spirit, alta voia, mai înaltă decâtu a mea și ia împinsu a procede pre carieră întreprinsă, fatia cu acést'a nu puteamu ale impune tacere.

„Times“ ne spune încercări noue, de a se organiza opusetiunea. Unu numeru micu au convenitu la unu locu spre a se întielege în causă unei acțiuni comune; convenirea constatată din archiep. din Parisu, din episc. Dupanloup, episc. Genouilhac, cardinalulu Rauscher și alti căti-va dignitari se tienú în cortelulu archiepiscopului Darbay. În 2 Ian. s'au facutu convenirei cunoscutu, ca astfelu de meetinguri nu se potu suferi în Romă; conciliulu este locul desbaterilor și ori-ce meetingu, care nu e cu consentimentulu papei se privește de revoluțiunariu. Pre lângă tóte acéstea, după cum spune „Times“ prelatii francesi suntú siguri de reusire.

Cardinalulu de Luc'a e depusu din demnitătea sea de legatu, din causa ca elu, după parerea papei, nu avé să provóce pre Stroszmeier a se tiené de regulamentu, ci a-i retrage cuventulu. Atacurile nu abatu nici pre pap'a nici pre iesuiti

Intre propositiunile elaborate pentru 6 a lunei c. se afla și un'a, care tractéza despre referință bisericăi față cu statulu, ceea ce va dá ansa multor regimé a privi ce-va mai de aproape apucaturile iesuitilor, de vreme ce parerile continute în acea propositiune suntú unu estrasu s' tularorú reacțiunilor evolui mediu.

Piu IX cu privintia la elaboratele acéstea s'a esprimatu, ca nici cându în principie nu póte cede, celu multu în cestiuni practice se póta face concessiuni.

Că proba de spiritulu ce domnesce în Vaticanu da Piu IX unu „Breve“ prin care cei evlaviosi suntú provocati a se rugă pentru rezultatulu

driac sive Tamis, ejusdem meriti et ejusdem sacerdotii. Esista o ratiune, pentru ca fia-care episcopu dela Romă se observe acéste cuvinte: „Nole alium sapere set time.“ Sf. Ioanu are înca multe lucruri neimplinite în apocalipsulu seu, despre tronulu vostru „civitas illa magna.“

Imperati'a lui Is. Christosu nu-i din lumea acést'a, și cu tóte acéstea tu, apost. seu, ocupi unu tronul lumescu, asediatu pre siepte culmi de care voiesce a vorbi sf. Ioanu.

De aceea, o alu meu frate, te-amu rugatu cu deplina chiaritate, de a pazi ceea ce este scrisu și va avé locu în corendu. Mi s'au parutu, ca eră o chiaritate curată, de a-ti spune acéste lucruri, și ca unu glasu de preste mare trebuie se vina până la tine în favórea credinței, „semil sanctis traditi“ (după sânt'a tradițiune). Pentru dens'a m'amu luptatu fórté barbatesc în cuvintele apostoliloru, a muceniciloru și a marturisitoriloru, pentru că sa nu-ti fia necunoscutu mai multu că până în Americ'a, fiindu atâti'a ómeni cari marturisescu sf. credință catolică și apostolică neschimbata și neschimbabila, astfelu după cum au fostu definita în marele sínóde după sf. scripturi. Căci în noi, episcopii americani, carii pastrămu successiunea apostolică și doctrină apostolică, ca dlu au mantienutu sagaduint'a ca: eritis mihi testes usque ad ultimam terram (ve-ti fi mie marturi până la marginea pământului).

Facutu în episcopi'a la Bufalo, 6 Maiu serbatórea înaltărei dlui nostru anulu 1869 și alu episcopatului meu alu 6.

(L. S.)

(Subscrisu) A. Cleveland Coes,
episcopu de New-Ioreu.

conciliului. În acelu Breve datatu din 3 Dec. 1869 se maresce (lauda) triumfulu st. Dominicu preste Albingensi, care a desradacinatú eredi'a cea înfama a! — Suveneri pie și acomodate tempului!

La afacerea lui Petru Bonaparte.

O telegrama, data în 12 Ian. c. n. din Paris, anuncia, ca căti-va individi voira a transportá cadavrulu lui Victor Noir, dela Neuilly la Paris; ceea ce însa fratele mortulu și alții n'au concesu. Rochefort și Delescluze sfatuiau, că cadavrulu sa se immortalizeze în Neuilly. Rochefort, nu eră dispusu bine și s'a trasu într'o casa mai de aproape.

Cadavrulu lui Noir s'au immortalizatú în Neuilly, multimea cea imensa de poporu, care ia datú ultim'a onóre s'a reintorsu la Paris.

„Times“ scrie: Delecluze a disu poporului convenitu, ca i s'au pusú cursa, resbunarea debue deci amanată, că causă poporului sa nu se compromita prin pasi nepregetati. — Rochefort fórté neodichnitú se duse la 6 óre în acei'a-si di în corpulu legislativu; se dice ca elu va depune mandatul de deputatu. — La 5 óre convenira multime de poporu pre câmpulu Eliseu, înainte clădirei espusetiunei. După provocarea legală prin dóue lovituri de toba risipira câte-va escadróne de chasseurii multimea, fără înse a atacá. La 9 óre eră linisce deplina.

În 13 Ian. se întimplă la 7 óre sér'a ceva mai însemnatu. Câte-va bande sosira cantându marseles'a pre Boulevard. Sergentii voira ale risipi; bandele aruncara cu pietri contr'a sergentiloru; doi dintre sergenti fara raniti cu pietri, și doi cu pumnare; înca și unu oficieru de pace furá ranitu. La ocaziunea acést'a s'au facutu mai multe arestări.

La 9 óre se aretara conturbatorii de pace la Faubourg st. Antoine, aici fi întimpinara mai multi cetățieni înarmați cu betie, dechiarându, ca cu puterea voru a sustiené pacea.

La 10 óre se adunara în carrefourulu Boulevardului Montmartre cu deosebire tinerime, cantându marseles'a. Sergentii restaurara îndată bun'a ordine. Pucine trupe s'au aretatu pre strad, însa s'a luatú mesuré fórté serióse pentru de a sustiené la casu de nevoia ordinea. Mai multe despartimente de cavaleria au sositú din garnisónele învecinate la Paris în causă ast'a.

„Marseillaise“ scrie despre întemplanța, ce au avutu acéi'a, cari au petrecutu cadavrulu lui Noir, întorcendu-se preste câmpulu Eliseu, urmátorele: Poporulu observase regiménte de chasseurii, stationate înainte palatulu de industria.

Rochefort scoborenduse din carutiă díse: „Cetățieniloru, lasati se mergu eu înainte.“

Se apropie de trupa, care eră condusa de unu oficieru de pace. O lovitura de toba resuná. Rochefort díse: Cetățienii cari au luatú parte la immortalizare voiescu a se rentórcé pre unde au venitú. Aveti de cugetu ale oprí trecerea? urmă a dóu'a lovitura de toba. Rochefort: Suntú reprezentanti și voiu a me duce la adunarea legislativa. Se responsa: D-vóstra sunteti celu dintăiu, care se va macelari. Rochefort díse după aceea poporului: Risipitive nu ve lasati sa ve macelaresca fără rezultat.

„Figaro“ díce ca chiaru ministru de interne a condusu trup'a pre câmpulu Eliseu.

Romania.

Discursulu dlui ministru de interne, că respunsu la nejustele inculpări ale dlui G. Bratianu.

Dloru deputati! este o vorba romanéscă, „tóta paserea prio limb'a sea peré.“ Și eu astadi vedu ca trebuie se peru după limb'a dlui G. Bratianu. d-sea me întielege. . .

O. d-nu Bratianu a luatú și a întorsu într'unu chipu camu obicinuitu de d-sea tóte cuvintele mele, dându-le unu altu sensu, fără a se gândi, póte, ca suntú notele stenografice aci, care ilu voru pune în positiune máne se veda cătu de gresitu a fostu și cătu de pucina onóre mi-a facutu d-sea de a me ascultá.

Dloru, cându eu amu venitú adinéori și v'amú spusú ca aliantia israelita este o fortia atátu de cu influință, încátu tratéza cu suveranii că suveranu, d-sea acum'a i-mi atribue ca a-si fi disu din contra ca acést'a aliantia nu este o fortia și numai de aci poteti judecă și despre cele-lalte asertiuni ale d-sele. Cându eu amú spusú ca amú datú or-

dine pentru neingaduirea evreiloru prin sate, d-sea afirma cumca a-siu fi revocatu acéle ordine prin cari ópreamu pre evrei de a mai fi cărciumari și de a mai siedé prin sate. Ei bine, se-mi permita d-sea se-i spunu că totu ceea ce d-sea voiesce se spuna ca este asiá, este cu totul altufeliu, și scie fórté bine ca nu este asiá, déra afirma contrariulu, numai pentru ca asiá voiesce se díca.

D-sea scie fórté bine ca administratiunea a facutu totu ce se poté face: s'a facutu inventarie, că sa se cunósca la administratiunea centrale căti evrei suntú cu totul, cu ce contracte, cu ce termine, cu ce date, și acéste inventarie s'au tramisu prefecturiloru și li s'a spusú: iéta numerulu evreiloru, pre cari administratiunea fi cunósce, iéta terminele în cari administratiunea li-a recunoscutu dreptulu de a mai poté se síedia prin sate, și ve facu cunoscutu ca pentru ori căti s'aru gasi mai multi are se cada respunderea asuprá primariloru, sub-prefectiloru chiaru. Și în faci'a tuturoru acestor'a, pre cari dlu Bratianu le scie încá fórté bine, d-sea vine și díce cele ce a-ti auditu. Ei bine, cum voiti se mai discutú cu d-sea, cându saptele positive suntú cunoscute și le spune cu totul în altufeliu decum le cunósce? și ori care din d-vóstra va voi se vina la ministriu, i se va aretá circulariele despre care amú vorbitu, datele statistice, datele contractelor, etc.

Déca înse, dloru, s'oru fi facutu óre-care abuzuri, eu nu le sciu, déra eu rogu pre fia-care din d-vóstra, semi aretati abuzulu, și numai atunci potú fi vinovatu și responsabile de acéle abuzuri; pentru ca, dloru, eu suntú ministru numai, déra nu și atátu prevediatoriu; suntú datoriu se reprimu abuzurile cându mi se aretá si se nu le ocrotescu, déra trebuie mai întâiu sele cunósce.

Eată totu ce amú facutu până acum și eata totu ce potú se facu; iéta déca onor. dnu Georgiu Bratianu crede ca va poté face mai multu și mai bine, nu are decâtu se vie aci în loculu nostru.

Se admitemu, dloru, ca evrei din tíer'a dela noi suntú mai multi turci, rasi, nemti, și ca prin urmare se cautámu a fi da afara din tíera la urm'alu. Déra ce vomu face atunci cându voru fi respinsi dela granitie și voru veni înapoi? . . .

Se i tramitemu ca giandarmi? Déra unde? nu i vrea nim-ni; toti i lépeda.

S'a criticatu, dloru, o idee a mea prin care propuneamu unu medilocu de a remediá acestu reu. Eu amú spusú ca acést'a este o idee a mea personală. Amú scrisu cătra prefectulu din Bolgradu, ca trebuie se facemu o coloniă de judani, déra totu în acelu tempu aceea adresa amú aruncatú în publicu ca se vedu ce va díce pres'a, ce voru díce corpurile legiuitóre. S'a criticatu, dloru și se critica mereu aceea adresa; ei bine, de o mîta de ori amú disu: este o idee a mea rea, ticalósa, déra în fine este o idee; veniti și d-vóstra cu alt'a.

La mesurá ce amú propusu, ni s'a respunsu ca voimu se colonisámu gurele Dunárei cu judani, déra hotariti d-vóstra unde se-i tramitemu? Amú tramisu unu agentu alu unei poteri straine pre unu jidovu, ba înca cu adresa formale în care fi díceamu: domnule agentu, pre cutare evreu, pre care l'amú prinsu în tíera și care nu e din tíera dela noi, avendu prepusu ca este dela d-vóstra, vi-lu înaintezu, și imi respunde: fórté multiamescu, tne-ti-lu peschesiu (ilaritate).

Mi se díce că se-i dámu la turci, déra nici tucii nu-i primescu; esista not'a oficială dela Pórtă care díce ca nu invoesce ca Bulgari'a se fia locu de surghiumu alu vagabundiloru dela noi. Și apoi dloru, déca evrei suntú unu reu aci, póte se fia și în Bulgari'a și în Austri'a. Ei bine, cum potemu noi se silimu pre acéste poteri se-i primésca, cându nu avemu dovédi, nu avemu paspórté ca vino de acolo? Cătu pentru a fi oprí de a intrá în tíera, cându nu avemu pichete astufeliu de dese că se-i póta priveghia, aru trebui se vinu cu unu proiectu de lege că se-mi dati potentia de a infintiá unu cordonu capabilu de a priveghia intrarea evreiloru, și speru ca on. dnu G. Bratianu ilu va sprigini.

Déca credeti d-vóstra ca on. dnu G. Bratianu va poté se face a oprí venirea jidaniloru, veti comite o crima de nu 'lu ve-ti lasá se vina în loculu meu, căci aru fi o mare fericire și unu mare genu acelu omu de statu, care aru poté face, cu medilóceletierei, se nu mai între evrei în tíera.

Acést'a e cu neputință, dloru; pichetele nóstre suntú rari, și cătu pentru mine, sciu ca dela Lipi'a și până la Kili'a suntú siepte poste, și dela Lipi'a până la Colulu-Morii suntú siepte poste, și

pre tota acest'a distantia nu sunt cu totul decât 14 pichete, mi se pare.

Catu pentru munte, nu mai vorbesc. Ei bine, cum voiti d-vostra se oprimu intrarea pre tota acesta intindere numai cu atatea pichete? candu vinu d'adruptu la trectoare, ce potemu face, facemu; si oprimu, si inapoiemu, ne servimu de o conventiune care este din vremea lui Gr. Ghica, cum se nu se invoiasca intrarea evreilor in tierra, si necontentu ne servimu cu acea conventiune.

Evreii dera intra in tierra; ce ne ramane inse de facutu? Eata ce: tierra se-si formeze mediloce ca se si pota prinde ca vagabondi, si se scia unde se-i puna. Candu voiu dovedi unu vagabonu se-lu punu indata la munca, ca se-i facu viati'a amara prin munca, si acelu care va voi se muncesca si va fi de treba, va munci, iera acelu care va fi reu si lenesiu si nu fi placé munc'a, are se fuga si fog'a aceea nu are s'o faca in forma, cu gendarmi, ci prin ascunsu, printre pichete, cum a si venitu, totu asiá are sa se duca.

Acést'a putemu face.

Acum, catu pentru anceta, iera-si amu fostu ascultat reu de on. dnu G. Brateanu; n'amu d'su, anceta amu d'su dloru, tier'a intréga in cestiunea acést'a este interesata, tier'a intréga simte necesitatea de a precurmá acestu reu; prin cine dera sa se faca acést'a indreptare? Prin representatiunea tieriei si prin guvern.

Ei bine, se damu man'a cu totii, se facemu acést'a.

Dera diceti d-vostra ca se puneti in discutune proiectulu celoru 33; ei bine, faceti'o. D. G. Bratianu dice ca se-lu punu eu la ordinea dilei. Se-mi permita dnu Bratianu ca eu se-mi iubescu proiectele de lege ale mele nu si pre ale altor'a, dera deca majoritatea acestei adonari voesce se-si insusiesca acelu proiectu, faca-o, puna-lu la ordinea dilei si atunci va vedé si guvernulu ce are se dica; va vedé atunci d-sea ca guvernulu va vorbi forte clar, forte romanesce. Eu inse nu voiu se mi insusiescu acelu proiectu, si se-lu punu la ordinea dilei, nu cereti dela mine se me facu colportorulu proiectelor d-vostra.

Catu pentru mine, ve declaru categoricu, dloru, ca si eu l-mi iubescu tier'a ca si dnu Bratianu, si cestiunea jidovésca me intereseza pre mine multu mai multu decâtu pre d-sea, care este unu diletantu, caci eu suntu din Moldov'a; Dni nu eunósce decâtu ceea ce a auditu, dera eu suntu in cestiunea acést'a cu totulu artistu de meserie, si cunosc si bunulu si reulu ei, prin urmare in cestiunea acést'a d-sea se fie bine incredintatu cum ca eu me interesediu multu mai multu decâtu dlui, si chiaru materialicesce; inse si respundu cu tota parerea de reu ca eu catu pentru mine, nu suntu pentru acelu proiectu de lege.

Voci. Aduceti altulu:

Dlu ministru de interne. Candu va veni acelu proiectu la ordinea dilei, voiu aduce proiectulu ce voiu crede, voiu face amendamentele ce vom socoti, pentru ca nu suntu pentru partile principale ale acelu proiectu.

Inse declaru inca odata ca nu ieu initiativa acestui proiectu, pentru ca ori ce voiu aduce eu, ori ce voiu face, se dice ca este reu; unu ordinu, o circulara, o idea, tote se gasescu rele.

Aduceti'lo d-vostra aci, si veti vedé deca amu se vorbescu séu nu; incatu pentru mine credu ca e bine a nu lué eu initiativa. Vina dlu Bratianu se declare ca voesce a lué aceea initiativa, si impreuna cu dlui voiu lucrá, voiu vorbi, voiu face totu ceea ce va fi pentru binele tieriei mele, totu ce va fi pentru a ferí tier'a de acést'a invasiune, de acestu reu, caci, dloru, cu tote vorbele d-sele, amu consciinti'a mea ca in cestiunea jidaniloru totu eu ca ministru de interne amu facutu mai multu decâtu d-sea si decâtu ori care din dloru. Da, dloru, amu aperatu catu unu ministru póte se apere, amu opritu dia sate pre jidani cu tote nevoile impreginariloru si pentatoru: amu dera consciinti'a ca mi-amu facutu datori'a, ca amu aparatu drepturile tieriei, si interesele tieriei, (aplause) si amu isbutitu, dloru; amu isbutitu; caci amu gasitu animi simtitoare la insusi acei'a cari pana aci ne tramiteau acele note pre care le sciti, amu gasitu animi crestine cari au tienotu séma de durerele tieriei, si dovéda ca amu reusitu, si dovéda ca amu gasitu asemenea animi, este ca notele au contenitu si meilocirile nu mai au locu. Candu amu avutu

onore a fi la ministerulu de esterne, amu d'su: se nu ne amestecamu in trebile streiniloru, ca si alii, ca si streinii se nu se amestece in trebile nostre. Ori-ce in afara de acestu amestecu, ori ce facemu si suntemu dispusi a face, vomu da esPLICATIONI, vomu da lamuriri, agentii nostri voru lumina Europ'a necontentu, si cu totii vomu sustiené susu si tare interesele si credintiele nostre (aplause). Nu ni amu amestecatu in treburile streiniloru, si nici streinii nu se mai amestecu in trebile nostre, si mai repetu inca odata ca amu dobanditu multu si suntemu mandri ca astadi in cestiunea israelitiloru, nu meilocirile, nu notele, ci luceafarulu dreptatiei, ci adeverulu, ci geniulu civilizatiunei va transia cestiunea. Aci dera se stamu, aci se ne marginimu! Nu ve temeti dera de amesteculu streiniloru astadi, si deca credeti ca acést'a aru avé locu, ei bine, fiti incredintati ca veti veni d-vostra pre aceste banci si veti vedé ce veti face mai bine decâtu noi. Noi ameu consciinti'a ca ni amu facutu datori'a, si ne vomu face-o inca aperandu drepturile si interesele Romaniei, si dovéda ca noi amu facutu totulu in interesulu bine intielesu alu tieriei, este, o mai repetu inca odata, ca notele nu contenitu! (aplause prelungite).

Domnule Redactoru! Me tienu norocitu, caci amu fostu calatoriu, prin satulu Vulcanu tocmai in dia de anulu nou, iera pentru ca on. publicu se scia unde se afla comun'a Vulcanu, acést'a se afla in districtulu Brasiovlui in protopopiatulu venerab. domnu Ioanu Metianu. Trecendu eu pre langa biseric'a resarilena ca crestinu tocmai calatoriu in dia de anulu nou amu intratu in sant'a biseric'a, fiindu ca era tocmai tempulu servitiului ddieescu; acolo amu veditu pre crestini nostri adunati serbatoresce; cet'a scolaru condusa de tinerulu invetiatoriu anume: Ioanu Radoiu, a cantatu in totu servitiulu potrivit. La tempu vediu ca se sui unu june pre amvonu fiindu ca acolo se afla si amvonu si mi se parú ca au cetitu diu predica, dara potrivit. Ce m'au interesatu mai multu, din ce cauza me silesce cunoscenti'a si dragostea d-tale a te rugá ca acestu articulu sa-lu treci in organulu nostru „Telegrafulu Romanu“, este ca dupa opustulu santei liturgii se asiedia betranulu preotu de acolo si face cuventare catra poporulu seu unde propune asiá:

Iubitulu meu poporu!

Astadi este unu anu de candu v'amu rugatu, ca se contribuimu la facerea unui clopotu, fiindu ca vedeti, ca avemu doue forte micutie, vedeti iubitorulu tocmai astadi ne-au ajutatu Ddieu de amu traitu, astadi la anulu nou l'amu veditu, si auditu, ve multimescu caci totu-deun'a m'ati ascultat, a-ti contribuitu mai intaiu d-vostra apoi alti frati la clopotulu acést'a. Insa ca sa nu ne facemu inchipuire scalciata, ca numai noi amu fi facutu clopotulu acést'a, nu l si dupa cum acestu clopotu care stá din 4 máji nu l'amu facutu numai noi asiá nici biseric'a nostra, nici scól'a, astadi fiindu toti adunati vren a ve descrie istori'a facerei si radicarei acestui santu locasiu, deci ascultati. Biserica nostra cea vechia dupa cum unii ve mai aflati si in dia de astadi, s'au aflatu radicata din materia solida inca la an. 1654 dupa cum arata documentulu, fiindu binefacatoriu Hagiu Nicodimu monachu. Acea bisericu avea o lungime de 3°. Din gura mosiloru nostri amu auditu ca au fostu coperita cu sindile iera fara Turnu! Pre la an 1770 o au innoitu unu negutietoriu din Brasiovu anume Hagiu Siandru si cu soci'a sea Paraschi'a carele acestu bunu crestinu au datu pre la an. 1780 aceste doue clopote, care pre parintii nostri si pre noi pana astadi ne-au strigatu si ne-au incantatu. Acum pre tempulu nostru fiindu-ne pre mica biseric'a amu fostu siliti a ne face alt'a. Nefiindu noi norocosi a gasi unu binefacatoriu amu fostu siliti ca noi de noi se ne ajutam. Mai intaiu amu facutu materia. La anulu 1851 in carele anu 1851 séu si ridicatu. D-vostra a-ti datu binisoru si robota, dera fiindu ca la ridicarea unei bisericu séu cerutu mai mari spese, ce a potutu se dea unu poporu micu cum este la noi, asiá amu fostu silitu eu dupa cum unii mai traiti si sciti, ca se-mi iau grigia se culegu mila, dupa slobodienia inalt. guvernulu m'a-mu dusu mai intaiu la Brasiovu prin Secele, de aici la Brescu, Covasna, Feldior'a, Cristeanu, Risnova, Zernesci, Tohanulu nou, Poiana merului, Holbavu Sinc'a noua etc. etc. si de aci mai tardu cu binecuventarea Escel.

Sele a Mitropolitulu, Andreiu Baronu de Sina-guna, carele pe atunci se afla ca vicariu gen. in Sabiu, m'amu d'su la Resinari, Seliste, Zlagna, Abrudu si Rosia, Ofenbai'a si pre Valea-Bucimaniloru, ieru candu dicea valea Bucimaniloru estu preotu lu cuprindea lacramile. Apoi continua si dise iubitorulu acést'a suntu fratii nostri cari neau tenu prin mine mana de ajutoriu, acestor'a avemu de ale multiumi, si asiá dupa cum biseric'a nu o amu ridicatu numai noi asiá nice scól'a. Mai tineti minte! adauge preotulu, scolulu de barne carea o facusera parintii nostri la anulu 1815 in care scól'a amu invetiatu si eu, a, b, c. Vedu acum'a si biseric'a si scól'a cu casa pentru invetiatorulu avemu gat'a, vedeti clopotulu carele ilu doreamu; se multmamimu dara fratiloru nostri cari ni au ajutatu in aceste sfinte lipse.

Iubitorulu eu nu leamu adusu acestea inainte ca sa me laudu, fara fiindu ca nu lea-ti sciutu si nu le amu publicatu nice odata, mi-amu facutu sant'a mare datoria, si fiindu ca cu ridicarea acestui clopotu séu finitu de a ve mai sili la facere si la cheltueli, si robote, pentru cari v'ati si superatu pre mine de multe ori ve dicu: eata superarea D-vostra séu intorsu in bucuria, fiti sanetosi fiti bucurati ca v'ati invrednicitu si D-vostra impreuna cu alti frati ai nostri de a-ti luat parte la ridicarea bisericu a scól'e si clopotulu, carele astadi prin glasulu lui au umplutu ochii nostri de lacrimi de bucuria, sa traiasca acei'a cari ne-au ajutatu! Totu poporulu au strigatu sa traiasca.

Bravo amu ganditu preotule! Deca pentru bisericu atatu ai umblatu, ca si scól'a ati ridicatu acum'a si unu clopotu de asiá marime! — Dupa ce acestu preotu au miruitu poporulu, eu intorcendu-me amu aruncatu ochii in susu spre turnu, unde vediu o inscriptiune cu litere cirile: Cne biseric'a va iubi si cine intru dens'a propoveditul va implini, unulu ca acela cununa cerésca, va dobandi. Me begatu in scól'a. Vedu in fruntea scól'e o inscriptiune cu litere cirile, „prin scól'a se face omulu omu“, dupa aceea me amu dusu ca famenulu in calea mea bucurandu-me. Se traiasca astufeliu de poporu care au ascultat de preotulu seu dera dicu sa traiasca astufeliu de preoti cum se afla si parintele Nicolau Radoiu. (M.)

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din satulu Bai'a in dieces'a Aradului, protopresviteratul Totvaradiei, — dupa avut'a contielegere cu parintele Protopopu concernante eserisu pana in 30 Ianuaru, 1870.

Emolumintele acestei parochii stau: din 12 jugere de pamentu, jumetate aretoriu, jumetate fenatiu (cosalau) venitul stolaru si birulu anualu — cate o mesura de cucurudiu sfermatu de casa, dela 120 numere de case.

Doritorii suntu avisati a-si tramite recorsele sele, — instruate dupa prescisele „Statutulu organicu“, si adresate catra sinodulu parochiale, — pana la terminulu desiptu la parintele protopopu in Totvaradia.

Bai'a, in 30 Decembre, 1069.
(1-1) Comitetul parochialu.

Edictu.

Ioanu Ludescu din Valachi'a nascutu, casatoritu in Poiana, scaunulu Mercurei, care de 6 ani au paresitu cu doi copii cu necredintia pre legiuit'a sea socia Mari'a Dimitriu Cornea din Poiana si nu s'au mai auditu nimic'a despre locul aflarei lui, se provoca ca in terminu de 6 luni sa se infaciesieze cu soci'a sea la subsemnatulu foru protopopescu, si se arete caus'a pribegirei, si paresirei sociei sele — séu in persóna, séu prin procuratorulu caci la diu contra si in absentia densului se va otari in caus'a lor, dupa canonele santei nostre bisericu, cele de lipsa.

Sabiu, 1 Decembre 1869.

Scaunulu prot. gr. or. alu Mercurei.

Petru Badila,
(31-1) Protopopu.

Burs'a de Vien'a.

Din 7/19 Ianuaru 1870.

Metalicele 5%	60 30	Act. de creditu	257 50
Imprumut. nat. 5%	70 25	Argintulu	120 75
Actiile de banca	734	Galbinulu	5 80%